

BIJLAGE 1: KLN-WELZIJSLEIDRAAD VOOR HET HOUDEN EN FOKKEN VAN RASKONIJNEN

Uitgangspunten en normen voor de konijnenfok, gericht op dierenwelzijn.

Inhoud:

1. Inleiding
2. Huisvesting
3. Voeding
4. Fok
5. Transport
6. Gedrag
7. Verzorging
8. Samenvatting

1. Inleiding

In deze richtlijn wordt uiteengezet welke voorwaarden gelden voor het diervriendelijk houden van raskonijnen, in de georganiseerde kleindierenliefhebberij.

Deze richtlijn dient voor de georganiseerde raskonijnenhouderij als zelfregulering en kan de overheid tot advies dienen bij het vaststellen van houderijvoorschriften.

De uitgangspunten zijn erop gericht dat de dieren gevrijwaard worden voor beschadiging, pijn en onnodig lijden. Naast welbevinden willen we ook het voortbestaan van de rassen zoveel mogelijk waarborgen.

Alleen dieren en diersoorten die elkaar verdragen, mogen bij elkaar gehouden worden in één onderkomen.

Voor iedereen die dieren houdt, verzorgt of te verzorgen heeft, gelden daarom de volgende voorwaarden:

1. Een bij de konijnen passende huisvesting.
2. Geen beperking van bewegingen en gedrag, waardoor pijn, verwondingen of stress kan ontstaan.
3. Een aan het konijn aangepaste voeding en verzorging.
4. Voldoende kennis bij de fokker om vitale en niet vitale dieren te herkennen en te weten hoe vitaliteit onder zijn dieren bereikt kan worden.
5. Voldoende basiskennis om verwondingen, ziektes en aandoeningen te onderkennen en daarvoor passende maatregelen te nemen. Passende maatregelen kunnen zijn het inschakelen van hulp van een gespecialiseerde collega-fokker of dierenarts.

De fokker moet over de vereiste kennis beschikken en dit bijhouden om aan deze voorwaarden te kunnen blijven voldoen. De vereniging waarvan hij lid is en de bond (KLN) heeft daar een voorlichtende rol in.

Voor iedereen die konijnen houdt en verzorgt dient het welzijn van zijn dieren voorop te staan. Welzijn van dieren in gevangenschap is vooral afhankelijk van huisvesting en verzorging die past bij de behoefte van de konijnen.

De voornaamste behoeften zijn:

1. Voer en drinkwater
2. Rust
3. Geschikt klimaat
4. Hygiëne
5. Voortplanting
6. Geschikte huisvesting
7. Bewegingsvrijheid, minimaal 3 huppelsprongen kunnen maken en zich volledig op kunnen richten

Een raskonijnenhouderij wordt als diervriendelijk beschouwd als:

1. Slechts een gering, niet verwijtbaar sterftecijfer aanwezig is;
2. Het algemeen welbevinden van de dieren goed is en er geen sprake is van door huisvesting ontstane gedragsproblemen of mogelijkheid zich te verwonden;
3. Als groei en ontwikkeling regelmatig gecontroleerd worden;
4. Als in het verblijf voor konijnen specifieke gedrag, groei en ontwikkeling conform de behoeften van het ras mogelijk is;
5. De konijnen moeten een vitale indruk maken.

2. Huisvesting

Raskonijnen moeten doelmatig gehuisvest worden; d.w.z. dat de behuizing aan soorteigen en hygiënische eisen moet voldoen. In het bijzonder moet het verblijf naar haar bouwwijze, de gebruikte materialen en de huidige staat van onderhoud zo zijn, dat pijn, te vermijden lijden en verwondingen achterwege blijven. Tevens moet de huisvesting een bescherming bieden tegen wind, koude, hitte en vocht. Een goed gebouwd, ruim, tochtvrij en droog hok is een voorwaarde voor het welzijn van een konijn. De huisvesting moet als permanente verblijfsruimte voldoen aan alle vitaliteits-eisen van de konijnen. De dieren krijgen hier hun voer, scheiden mest en urine af, werpen hun jongen en brengen die groot. Om rekening te houden met de bij de soort passende behoefte tot bewegen en het gedrag van de afzonderlijke rassen moet rekening worden gehouden met de volgende hokmaten:

Minimum maten van de afzonderlijke hokken:

	Breedte(cm)	Diepte(cm)	Hoogte(cm)
Grote rassen	110	80	70
Midden rassen	85	80	60
Kleine rassen	70	75	60
Dwergassen boven 1,5 kg	65	70	50
Dwergassen onder 1,5 kg	60	60	50

Verstelbare tussenwanden maken altijd een vergroting van het vloeroppervlak mogelijk.

Door het ademen, alsmede het verteren van mest en urine wordt de stallucht sterk belast. Daarom dient voldoende aanvoer van frisse lucht en afvoer van schadelijke gassen als ammoniak en kooldioxide gewaarborgd te zijn.

Het bodemoppervlak van het hok moet droog en niet glad zijn en de voor het soort specifieke bewegingen mogelijk maken. Bij een huisvesting zonder stro op roosters worden de dieren gescheiden van mest en urine. Bij huisvesting op strooisel moet de urine door een onderliggende laag opgezogen kunnen worden. Het strooisel moet los, droog en niet schadelijk voor de gezondheid zijn. Regelmatige reiniging- en desinfecteer maatregelen (met intervallen) zijn nodig.

Aanvullend moet men het konijn knaagmaterialen verstrekken. Deze verrijking is met name belangrijk wanneer sprake is van behuizing zonder stro. Dit knaagmateriaal mag ook in de vorm van takken of twijgen zijn. Omdat men in de raskonijnenhouderij voornamelijk de voorkeur geeft aan huisvesting op strooisel van stro, kan men zich hier beperken tot knaagplankjes of ander knabbelmateriaal.

3. Voeding

Bij de voeding moet rekening worden gehouden met de fysiologische eigenschappen van het konijn. Het voeren in delen (2-3 keer per dag) is zinvol. Als dat niet mogelijk is moet één keer per dag 's avonds gevoerd worden. Hooi, stro en drinkwater moet van onberispelijke kwaliteit voortdurend beschikbaar zijn.

Vanzelfsprekend moet rekening worden gehouden met de huidige fok- en ontwikkelingstoestand van de raskonijnen. De detailhandel biedt een veelvoud van speciale voersoorten aan, afgestemd op de ontwikkelingsfase: opfok van jonge dieren, niet drachtige, drachtige of zogende voedsters en rammen in het fokproces.

Belangrijk is het regelmatig reinigen van de voer- en waterbakjes, zodat ziekteverwekkers niet door de konijnen opgenomen kan worden.

Een specifieke eigenschap van het konijn is de "Caecotrophie". Dat is het direct opnemen vanuit de anus door de blinde darm geproduceerde zachte keutels. Dit zorgt voor de heropname van voor het konijn verteerbare eiwitten en vitaminen B-complex en vitamine K.

4. Fok

De geslachtsrijpheid van het konijn schommelt tussen 80 en 210 dagen en is afhankelijk van het ras, voeding, huisvesting en jaargetijde. In raskonijnenhouderij worden voedsters afhankelijk van het ras in de regel vanaf de 7de tot de 12de maand voor de fok ingezet. De dracht duurt gemiddeld 31 dagen. Bij de raskonijnenfok kunnen zogenoemde nestkasten voor het werpen worden gebruikt. De grootte van deze kastjes varieert ook met het ras:

Minimum maten voor nestkastjes:

	Breedte(cm)	Diepte(cm)	Hoogte(cm)
Grote rassen	45	60	45
Midden rassen	40	40	40
Kleine rassen	35	35	35
Dwergrassen	30	30	30

Daarnaast zijn er alternatieven zoals een aparte werpafdeling, dubbele hokken enz.

Jonge konijnen mogen pas na minimaal 6 weken gespeend worden (gescheiden van het moederdier). Mits de jonge konijnen tenminste 6 weken bij de fokker blijven, mogen zij ook na 4 weken gespeend worden.

Deze wettelijk gestelde regel is een minimumeis, dus langer mag ook. Overdrijf echter niet en scheidt de jonge rammetjes van het moederdier alvorens ze seksueel actief worden.

5. Transport

Raskonijnen worden een paar maal per jaar naar tentoonstellingen vervoerd, normaliter binnen de landsgrenzen, maar ook naar Europese shows.

Minimum maten voor vervoersverblijven:

	Oppervlakte (cm ²)	Breedte(cm)	Diepte(cm)	Hoogte(cm)
Grote rassen	1925	55	35	40
Midden rassen	1350	45	30	35
Kleine rassen	875	35	25	30
Dwergassen	750	30	25	25

Bijzonder belangrijk zijn: een voldoende hoogte met genoeg ventilatieopeningen die niet belemmerd kunnen worden. Tijdens transport in meerdere lagen moeten de transportkisten op het oog horizontaal staan en in de juist opstelling geladen zijn. Een verwijzing naar levende dieren mag niet ontbreken.

6. Gedrag

Alle tamme konijnen stammen af van het wilde konijn (*Oryctolagus cuniculi*). Omdat raskonijnen al eeuwen planmatig gefokt worden, is het oorspronkelijke gedrag en daarmee de voorwaarden voor het houden en fokken van konijnen fundamenteel veranderd. In beginsel moeten raskonijnen hun elementaire behoeften en hun in aanleg aanwezige gedragspatroon kunnen uitleven.

Omdat voor een gerichte rasfok een planmatige paring en voortplanting vereist is, moet in deze fase van de fok een afzonderlijke huisvesting van de dieren plaats vinden.

Sociale contacten kunnen ook door visuele (met zichtcontact kan bij de stalbouw rekening gehouden worden), akoestische en geurige (reukcontact) prikkels gewaarborgd worden. Daarentegen worden jonge dieren als groep van de voedster gespeend en kunnen ten dele, al naar gelang de verdraagzaamheid, bij elkaar blijven tot aan de geslachtsrijpheid.

Het voor de soort typische beweeggedrag zoals huppelen, zijsprongetjes maken of op de achterpoten recht omhoog gaan staan moet in de stalenheid mogelijk zijn. De hierboven genoemde minimumeisen voor rassen en oppervlakten evenals de aankleding en structuur van de hokken vormen daar de basis voor.

Bij konijnen valt een dag- en nachtritme in activiteiten te constateren. Bepaalde gedragspatronen komen alleen op bepaalde tijden van de dag voor (konijnen zijn schemerdieren). Met name bij het voeren kan hiermee rekening worden gehouden.

7. Verzorging

Door voorlichting binnen verenigingen, speciaalclubs, bonden en middels vakbladen worden de houders/verzorgers van konijnen voortdurend ingelicht en bijgeschoold over de juiste wijze van verzorging. Het uitgangspunt is daarbij steeds het welzijn van de dieren.

Door dagelijkse controle op licht, lucht, water, voer, hygiënische omstandigheden en mogelijke ziektes en aandoeningen, worden afwijkingen en uitwendige parasieten zoals teken en mijten vroegtijdig ontdekt en kunnen passende maatregelen genomen worden.

8. Samenvatting

Binnen KLN is het houden van raskonijnen aan voorwaarden gebonden. Voor het behouden en veiligstellen van de genetische eigenschappen is men gehouden om alleen met dieren te fokken die gezond en vitaal zijn en tevens de kwaliteit bezitten om de instandhouding (conservatie) van de verschillende rassen te waarborgen. Een belangrijke rol speelt daarbij ook de verzorgingstoestand, die alleen door een diervriendelijke en bij de diersoort passende manier van houden te bereiken is.

Binnen de plaatselijke verenigingen en speciaalclubs kan controle worden uitgeoefend op het naleven van de door KLN vastgestelde richtlijnen, waarbij recht gedaan wordt aan het welzijn van de konijnen en alle door de overheid uitgevaardigde regels.